

Arbeiders aller landen, verenigt u ! INTERNATIONALISME & wereldrevolutie

Nr. 372
1e - 2e kwartaal 2020
1 Euro

Nr. 147

www.internationalism.org
benelux@internationalism.org

PERSORGAAN VAN DE INTERNATIONALE KOMMUNISTISCHE STROMING IN BELGIË / NEDERLAND

COVID-19 PANDEMIE EN KAPITALISME:

Veralgemeend kapitalistisch barbarendom of proletarische wereldrevolutie!

Elke dag sterven er duizenden mensen, de ziekenhuizen kraken in hun voegen, er is een weerzinwekkende 'triage' tussen jong en oud onder de zieken, gezondheidswerkers zijn uitgeput, geïnfecteerd en sommigen sterven. Overal is er een gebrek aan medische apparatuur. Regeringen die in naam van de 'oorlog tegen het virus' en het 'nationaal economisch belang' in een vreselijke concurrentiestrijd verwikkeld zijn. Financiële markten zijn in een vrije val, surrealistische overvallen waarbij staten elkaar beroven van de levering van maskers. Tientallen miljoenen arbeiders die in de hel van de werkloosheid worden geworpen, een stortvloed van leugens van de staat en zijn media... dit is het vreselijke spektakel dat de wereld vandaag biedt. Deze pandemie vertegenwoordigt een van de ernstigste gezondheidsrampen sinds de Spaanse griep van 1918-1919, hoewel de wetenschap sinds die tijd buitengewone stappen vooruit heeft gezet. Waarom is het dan zo'n ramp? Hoe is het zover gekomen?

Er wordt ons verteld dat dit virus anders is, dat het veel besmettelijker is dan de andere virussen, dat de effecten ervan veel verderfelijker en dodelijker zijn. Dat is waarschijnlijk allemaal waar, maar het verklaart niet de omvang van de catastrofe. De fundamentele verantwoordelijkheid voor deze wereldwijde chaos, voor de honderdduizenden doden, ligt bij het kapitalisme zelf. De productie voor de winst en niet voor de menselijke behoeften, de permanente zoektocht naar winstgevendheid ten koste van de wrede uitbuiting van de arbeidersklasse, de steeds gewelddadiger aanvallen op de levensomstandigheden van de uitgebuitenen, de waanzinnige concurrentie tussen bedrijven en staten - dit zijn de fundamentele kenmerken van het kapitalistische systeem die bij elkaar genomen tot de huidige ramp hebben geleid.

De misdadige nalatigheid van het kapitalisme

Degenen die deze maatschappij besturen, de burgerlijke klasse met haar staten en haar media, vertellen ons met een bezorgde blik dat deze epidemie niet te voorspellen was. Dit is een leugen die vergelijkbaar is met die van de ontkenning van de klimaatverandering. Wetenschappers waarschuwen al geruime tijd voor de dreiging van pandemieën zoals die van Covid-19. Maar de regeringen hebben geweigerd naar hen te luisteren. Ze hebben zelfs geweigerd te luisteren

naar een rapport van de CIA uit 2009 ("What will tomorrow's world be like?") dat de kenmerken van de huidige pandemie met verbluffende precisie beschrijft. Waarom is er zo'n blindheid van de kant van de staten en de burgerlijke klasse die ze dient? Om een heel eenvoudige reden: investeringen moeten winst opleveren, en wel zo snel mogelijk. Investeren in de toekomst van de mensheid loont niet en drukt alleen maar de aandelenkoersen. Investeren moeten ook de positie van elke nationale bourgeoisie in de imperialistische arena versterken ten opzichte van andere nationale bourgeoisieën. Als de waanzinnige bedragen, die worden geïnvesteerd in militair onderzoek en militaire uitgaven waren besteed aan de gezondheid en het welzijn van de bevolking, zou een dergelijke epidemie zich nooit hebben kunnen ontwikkelen. Maar in plaats van maatregelen te nemen tegen deze voorspelbare gezondheidsramp, zijn de regeringen doorggegaan met hun aanvallen op de gezondheidsstelsels, zowel op het niveau van het onderzoek als op het niveau van de technische en menselijke hulpbronnen.

Als er nu mensen sterven als vliegen, in het centrum van de meest ontwikkelde landen, dan is dat in de eerste plaats omdat de regeringen overal hebben bezuinigd op de budgetten die bestemd zijn voor onderzoek naar nieuwe ziekten. Zo heeft

Donald Trump zich in mei 2018 ontdaan van een speciale eenheid van de Nationale Veiligheidsraad, bestaande uit eminente deskundigen en opgericht om pandemieën te bestrijden. Maar de houding van Trump is slechts een karikatuur van wat alle leiders hebben gedaan. Zo werd het wetenschappelijk onderzoek naar het coronavirus 15 jaar geleden overal afgeschaft omdat de ontwikkeling van een vaccin niet 'winstgevend' werd geacht!

Evenzo is het volstrekt walgelijk om te zien hoe de burgerlijke leiders en politici, rechts en links, klagen over het feit dat de ziekenhuizen vol raken en over de rampzalige omstandigheden waarin gezondheidswerkers gedwongen worden te werken, terwijl de burgerlijke staten de afgelopen 50 jaar, en met name sinds de grote recessie van 2008, op systematische wijze winstnormen hebben opgelegd. Overal hebben ze de toegang tot de gezondheidsdiensten beperkt, het aantal ziekenhuisbedden verminderd en de werkdruk van de gezondheidswerkers verhoogd. En wat te denken van de algemene schaarste aan maskers en andere beschermende kleding, desinfecterende gel, testapparatuur, enzovoort? In de afgelopen jaren hebben de meeste staten zich ontdaan van de voorraden van deze vitale zaken om geld te besparen. In de afgelopen maanden hebben ze niet geanticipeerd op de snelle verspreiding van Covid-19, hoewel sommige staten sinds november 2019 beweren dat maskers geen nut hebben voor iedereen die niet werkt in de verzorging - om hun misdadige onverantwoordelijkheid te verbergen.

En hoe zit het met chronisch achtergestelde regio's in de wereld zoals het Afrikaanse of Latijns-Amerikaanse continent? In Kinshasa, in de Democratische Republiek Congo, kunnen 10 miljoen inwoners rekenen op 50 beademingsapparaten! In Centraal-Afrika werden folders uitgedeeld met advies over hoe je je handen moet wassen terwijl de bevolking niet genoeg water heeft om te drinken! Overal dezelfde noodkreet: "Met deze pandemie is er aan alles een tekort!"

Het kapitalisme is de oorlog van iedereen tegen allen.

De felle rivaliteit tussen de verschillende staten op het wereldtoneel blokkeert de minimale samenwerking om het virus in te dammen. Toen de pandemie begon, was het in de ogen van de Chinese bourgeoisie belangrijker om al het mogelijke te doen om de ernst van de situatie te verbergen, om haar economie en haar reputatie te beschermen. De staat aarzelde niet om de dokter te vervolgen die probeerde alarm te slaan en liet hem vervolgens sterven. Zelfs de schijn van internationale regelgeving, die de bourgeoisie heeft opgesteld om het gebrek aan apparatuur aan te pakken, is ingestort: de Wereldgezondheidsorganisatie heeft haar richtlijnen niet kunnen opleggen, terwijl de Europese Unie niet in staat was om gecoördineerde maatregelen in te voeren. Deze verdeeldheid verergert de chaos en het verlies aan controle over de ontwikkeling van de pandemie aanzienlijk. De dynamiek van het 'ieder voor zich' en de verergering van de veralgemeende concurrentie zijn de overheersende kenmerken geworden in de reacties van de heersende klasse.

De 'oorlog om de maskers', zoals de media het noemen, is daar een stichtelijk voorbeeld van. Elke staat maakt zich meester van deze overlevingsmiddelen door elkaar tegen elkaar op te bieden en zelfs door regelrechte diefstal! De VS heeft de aan Frankrijk beloofde Chinese maskers afgepakt. Frankrijk heeft ladingen maskers in beslag genomen die per vliegtuig naar Zweden gingen. De Tsjechische Republiek heeft aan haar grenzen beademingsapparatuur en maskers, die bestemd waren voor Italië, in beslag genomen. Duitsland heeft maskers, bestemd voor Canada, laten verdwijnen. Dit is het ware gezicht van de 'grote democratieën': dieven en gangsters van de ergste soort!

(wordt vervolgd op pagina 4)

BELGIË: POLITIEKE INSTABILITEIT EN COVID-19 CRISIS

De arbeiders mogen er de rekening niet voor betalen!

Bijna een jaar na de verkiezingen van 26 mei 2019 blijven de politieke partijen maar ruziën over de vorming van een regeringscoalitie en laten het beheer van de problemen over aan een regering van lopende zaken. Ondertussen ontspoorde het budget en de overheidsfinanciën en dijt de Covid-19 pandemie uit. Wat is de oorzaak van deze politieke chaos en wat zijn hiervan de gevolgen op het beheer van de crisis in de gezondheidszorg en op het economisch puinruimen daarna?

1. Crisis van de traditionele politieke partijen

Naast de massale foert-stem en de opkomst van populistische stromingen, was een ander significant resultaat van de verkiezingen van 26 mei 2019 het groot verlies van de traditionele politieke families die het parlementaire spel binnen het burgerlijk staatsapparaat beheersen sinds bijna 200 jaar.

Sinds het ontstaan van België spelen de Katholieke

Partij en de Liberale Partij een centrale rol en vanaf WO I is dit ook het geval voor de Socialistische partij. Gedurende de ganse 20ste eeuw spelen deze partijen een centrale rol in het politieke spel en in het besturen van het Staatsapparaat. Enkel tijdens het Interbellum komen Vlaamsgezinde en Fascistische partijen (voornamelijk de VNV en Rex) tijdelijk roet in het eten gooien en vanaf de jaren 1970 is dit ook het geval met regionalistische taalpartijen (Rassemblement Wallon, Front des Francophones, Volksunie en later de NVA).

In het begin van de jaren 2000 wordt het echter alsmat moeilijker voor deze traditionele families om het politieke spel te beheersen. Dit werd al duidelijk na de verkiezingen van 2007, met een moeilijke formatie na 194 dagen, en vooral na deze van 2010, waar het 541 dagen duurde voor er een nieuwe coalitieregering gevormd kon worden. Deze moeilijkheden namen na de verkiezingen van mei 2019 sterk toe. Ook de NVA, de grootste partij in Vlaanderen verloor fors, wat ook daar tot interne spanningen leidde, maar het waren toch vooral de 3 traditionele families die zwaargehavend uit de stembusslag kwamen:

- voor de Christendemocraten van de CD&V betekende de uitslag een historisch dieptepunt in Vlaanderen terwijl de christendemocratische familie in Wallonië bijna onbestaande is geworden;
- de socialistische familie blijft de grootste in Wallonië, maar met de laagste score ooit; in Vlaanderen halen de socialisten nog een schamele 10% van de stemmen;
- ook de liberale familie werd afgestraft: ze ging achteruit in Wallonië en nog duidelijker in Vlaanderen.

De rampzalige uitslagen leidden tot strubbelingen van allerlei aard binnen deze traditionele partijen. Binnen de liberale familie brak bij de Vlaamse Open VLD een openlijk conflict uit tussen de links-liberale vleugel rond Bart Somers en Mathias De Clercq en de rechts-liberale uitdagers rond Egbert Lachaert en Vincent Van Quickenborne. Bij de Franstalige liberalen (de MR) kwamen onbekende en onervaren politici, zoals Pierre-Yves Bouchez

(wordt vervolgd op pagina 5)

• Covid-19 pandemie en kapitalisme:

Veralgemeend kapitalistisch barbarendom of proletarische wereldrevolutie! ... 1+4

• België: Politieke instabiliteit en covid-19 crisis

De arbeiders mogen er de rekening niet voor betalen ..... 1+5

De pandemie onthult en versnelt het verval en de ontbinding van het kapitalisme..... 3

• Openbare bijeenkomst in Utrecht

Een moment in het debat over "klimaatstakingen" 5

De Green New Deal of het 'groenwassen' van het kapitalisme ..... 6+4

De pandemie onthult en versnelt het verval

Debat over (en tegen) het virus van het kapitalisme (Delen uit de bijdrage van de kameraden van Alicante)

In deze vreemde dagen waarin het abnormale de norm is geworden, (...) is een groep kameraden, die al jaren in verschillende initiatieven in de stad Alicante de strijd aanbindt (...), samengekomen om een debat op gang te brengen over de huidige en de historische situatie. Onze strijdwil, die in de loop der jaren in verschillende richtingen is gegaan, behoudt twee elementen (...): de bevestiging van de reële behoefte aan autonomie van de arbeidersklasse (onze klasse) en het proletarische internationalisme. Bijgevolg (...) erkennen we onszelf in de historische en internationale revolutionaire beweging van het proletariaat.

Algemeen kader van waaruit we zijn begonnen:

- De permanente behoefte aan accumulatie van kapitaal bepaalt het voortbestaan van de crises. De historische wetenschap van de arbeidersklasse stelde een patroon vast: om de 10 tot 15 jaar is de crisis een onstuitbaar fenomeen.
- De crisis werd opgelost door de vernietiging van mensen, goederen en markten; oorlog is het meest geliefde middel voor de noodzakelijke vernietiging, die wordt opgelegd door de zelfmoordlogica van het kapitaal.
- De globalisering van het kapitalisme (sinds het begin van de 20e eeuw) en de geleidelijk verdwijning van de pre-kapitalistische markten (...) leidden tot een situatie van geaccumuleerde crisis, waarbij zich grootschalige imperialistische oorlogen (...) ontwikkelden.
- De tweede imperialistische wereldoorlog en de verschrikkelijke verwoesting die deze veroorzaakte (...) hebben het economisch herstel van de '30 glorieuze jaren', jaren van wederopbouw en versnelde groei, teweeggebracht. Een stoot zuurstof aan het kapitaal, in het nauw gedreven door zijn eigen ontwikkeling.
- Sinds de terugkeer van de crisis (jaren 1970) en van de proletarische strijd, zijn er een aantal pogingen van het kapitaal om ons te mobiliseren voor een grote oorlog, of voor lokale oorlogen (...).
- Twee factoren hebben de ontwikkeling van een grootschalige oorlog in de klassieke zin echter verhinderd: de mensheid weigerde zich te laten mobiliseren voor nieuwe oorlogen, er was een bewustzijn (...) van logische afwijzing van oorlog vanuit een pacifistisch, niet-revolutionair oogpunt. (...) Aan de andere kant zou de verspreiding van kernwapens wel eens kunnen uitlopen op een ultiem oorlogsavontuur. De bourgeoisie, een gewetenloze klasse, is niet bang om het bloed van anderen te vergieten als ze voor haar eigen huid vreest.

De huidige coronaviruscrisis werpt enkele kwesties op die moeten worden afgewogen en verduidelijkt:

Ideologisch gezien verergert het de meest wrede elementen van de heersende ideologie, de pijlers waarop het valse bewustzijn van de werkelijkheid rust: nationalisme, de verdediging van de natie en de verenigde strijd over alle klassenverdelingen in de maatschappij heen (...) ten gunste van de heilige NATIONALE EENHEID. De strategie van atomisering en scheiding (...) tot in de perfectie uitgekristalliseerd in de lock-down.

Politiek gezien vernieuwt het de behoeften van het staatskapitalisme, de superieure en leidende rol van de staat als waarborg voor en directe bemiddelaar van alle, ALLE, menselijke verhoudingen. (...) De repressie met het virus als excuus, de militarisering van het sociale leven, zijn slechts enkele symptomen van deze ziekte, (...) en ze willen ons allemaal veranderen in kleine soldaten, volgens die walgelijke MILITAIRE logica.

Op economisch gebied hebben we verschillende opties bekeken, die we op dit moment niet kunnen ophelderen:

Op economisch gebied (...) is de afgelopen jaren een handelsoorlog gevoerd tussen China, de VS en de EU. De protectionistische politiek is toegenomen (...) een hypothese doemt op en is verweven met de behoeften van de imperialistische oorlog:

Wij vragen ons af of het virale fenomeen een substituoet kan zijn voor de klassieke imperialistische oorlogsvoering, aangezien het zijn vermogen om de arbeidskracht, de goederen en de markten te vernietigen op één lijn zou kunnen stellen en zo de cyclische processen van de wederopbouw zou kunnen bevorderen. Als deze optie levensvatbaar is (ze hangt niet alleen af van de wil van de bourgeoisie), zal de heruitgave van deze situaties, noodtoestanden en de tijdelijke en gedeeltelijke verlamming van bepaalde economische gebieden, cyclisch en permanent worden. (...) Met andere woorden, het zou de vorm aannemen van een grootschalige imperialistische oorlog in de onmiddellijke toekomst.

Wij hebben echter ernstige twijfels over deze hypothese, omdat deze, naast de vernietiging van markten en goederen (die door de economische ineenstorting mogelijk is), miljoenen doden zou moeten veroorzaken om genoeg arbeidskrachten te vernietigen die anders in armoede zouden worden achtergelaten. Dit lijkt niet het geval te zijn: Het aantal sterfgevallen, ook al krijgt het veel media-aandacht, is verre van alarmerend; het lijkt er eerder op dat ze de ineenstorting van de ziekenhuizen willen voorkomen. De dagelijkse ellende alleen al veroorzaakt in de geïndustrialiseerde landen miljoenen doden door hongersnood en ziekte of vervuiling.... En hoewel het evengoed mogelijk is, is het zelfs voor de elites te gevaarlijk, omdat het vergelijkbaar is met een kernoorlog. Met andere woorden, een echte grote virale pandemie zou zowel de rijken als de armen treffen, tenzij ze het vaccin van tevoren hadden. (...)

Andere noodzakelijke overwegingen:

- De grenzen van het kapitaal worden niet alleen, noch hoofdzakelijk, gevormd door de economische tegenspraken in deze wiskundige neiging om het winstvoet te verlagen. Het kapitaal toont in die zin zijn creatieve vermogen om nieuwe vormen van accumulatie te ontwikkelen, al is het maar op een valse basis, om het hoofd boven het bloed en de modder te houden.
- De echte grens van het kapitaal, in de zin van de MACHT om het omver te werpen en de wereld bij zijn wortels om te vormen, om het ware leven te vestigen in plaats van louter overleven, wordt gevormd door de proletarische wereldrevolutie.
- Zoals in elke imperialistische oorlog richt de bourgeoisie richt haar inspanningen op het ideologische terrein en bombardeert ons met een spervuur van banale acties die ze tijdens de lockdown uitvoert en ons actief en onnadenkend te houden (zoals goede zombies), terwijl ze haar klassieke ideologische elementen met kracht uitbreidt: verdediging van de nationale economie en afwijzing van 'wat er buiten is' (nu veranderd in een gevaarlijke ziekte) en wantrouwen jegens onze gelijken. Eenzaamheid zal ons blijven doden, sneller dan eender welk virus.
- Het is niet nodig om het bestaan van het virus te ontkennen, om de noodzaak te eisen om in de praktijk de wreedheid van de maatschappij, die werkelijk bestaat, te ontkennen. De militaire en oorlogszuchtige logica van het kapitaal.
- Vandaag, net als gisteren, zal de internationalistische en revolutionaire slagzin van het proletariaat zijn om alle bourgeoisieën en hun staten te confronteren en erop aan te dringen dat we, als we de keuze hebben, kiezen voor onze klassenautonomie, daar alle fracties van de bourgeoisie ongetwijfeld erger zijn.
- Het is onze bedoeling om de discussie en het debat voort te zetten, de meest subversieve activiteit die vandaag de dag kan worden ontwikkeld is het terugwinnen van de wapens van de kritiek, en we willen die discussie openstellen voor alle kameraden die haar willen opnemen en hun standpunten met ons willen delen. Dit document is dus nog maar het begin van een debat... (woord vervolgd)...
- Proletariërs van alle landen, laten we elkaar omarmen...
- Proletariërs van alle landen, laten we luid hoesten tegen de dichtstbijzijnde bourgeoisie

Fdo: ex-CAU's

Antwoord van de IKS

We verwelkomen het initiatief om bijeen te komen en te discussiëren. Het is een uitdrukking van de inspanning van het zelfbewustzijn van de arbeidersklasse en tegelijkertijd een bijdrage aan haar ontwikkeling.

De kameraden nemen als uitgangspunt hun gehechtheid aan de arbeidersklasse en het internationalisme. Zij zien dit als een kader voor discussie waarin meningsverschillen tot uitdrukking kunnen komen. Aan de andere kant zien zij hun reflecties als iets open, evoluerend, en verklaren zij dat zij van plan zijn om "het debat voort te zetten, de meest subversieve activiteit die vandaag de dag kan worden ontwikkeld is het terugwinnen

ons blijven doden, sneller dan eender welk virus."

We willen deze waardevolle gemeenschappelijke basis delen en analyseren wat we niet geldig vinden in de standpunten van de kameraden.

In een deel van hun tekst wordt gespeculeerd over de mogelijkheid dat de pandemie is uitgelokt door het kapitaal, zodat deze, door het massaal beëindigen van levens, de rol van een imperialistische oorlog heeft gespeeld: het liquideren van arbeidskrachten en goederen om de accumulatie van het kapitaal te hervatten [1]. De kameraden zelf hebben ernstige twijfels over deze ideeën.

India: miljoenen dagloners verloren werk en woonst en worden aan hun lot overgelaten

van de wapens van de kritiek, en we willen die discussie openstellen voor alle kameraden die haar willen opnemen en hun standpunten met ons willen delen."

Wij denken dat dit de juiste methode is in het proletarische milieu: uitgaan van wat ons verenigt om ons op datgene te richten wat ons onderscheidt op basis van een gezond en open debat. Dit is de methode die we gaan volgen in onze reactie om een discussie met andere groepen en kameraden aan te moedigen. In het licht van de pandemische crisis en de dreigende economische crisis verwerpen de kameraden het feit dat het kapitalisme vanzelf zal verdwijnen, verpletterd door zijn eigen tegenspraken. Integendeel, ze bevestigen dat "de echte grens van het kapitaal, in de zin van de MACHT om het omver te werpen en de wereld bij zijn wortels om te vorem, om het ware leven te vestigen in plaats van alleen maar te overleven, de proletarische wereldrevolutie is". Daarom "is het niet nodig om het bestaan van het virus te ontkennen om de noodzaak te eisen om in de praktijk de wreedheid van de maatschappij, die werkelijk bestaat, te ontkennen. De militaire en oorlogszuchtige logica van het kapitaal". Dus "Vandaag, net als gisteren, zal de internationalistische en revolutionaire slagzin van het proletariaat zijn om alle bourgeoisieën en hun staten te confronteren, om erop aan te dringen dat we, als we de keuze hebben, kiezen voor onze klassenautonomie daar alle fracties van de bourgeoisie ongetwijfeld erger zijn."

Wij delen deze standpunten volledig, evenals de aanklacht tegen de manier waarop het kapitaal de pandemische crisis 'beheerst': het profiteert van de lockdown om een ideologie van oorlog en nationale eenheid op te leggen, die atomiserend, individualisme, ieder voor zich, allen tegen allen, de angst voor 'het vreemde' bevordert en dus een verraderlijk aanzet tot xenofobie en racisme is. "De bourgeoisie richt haar inspanningen op het ideologische terrein en bombardeert ons met een spervuur van banale acties die ze tijdens de lockdown uitvoert en ons actief en onnadenkend te houden (zoals goede zombies), terwijl ze haar klassieke ideologische elementen met kracht uitbreidt: verdediging van de nationale economie en afwijzing van 'wat er buiten is' (nu veranderd in een gevaarlijke ziekte) en wantrouwen jegens onze gelijken. Eenzaamheid zal

Covid-19-pandemie leidt tot een sociale crisis van wereldwijde omvang

De kameraden twijfelen desalniettemin aan de ernst van de pandemie: "Het aantal sterfgevallen, ook al krijgt het veel media-aandacht, is verre van alarmerend; het lijkt er eerder op dat ze de ineenstorting van de ziekenhuizen willen voorkomen. De dagelijkse ellende alleen al veroorzaakt in de geïndustrialiseerde landen miljoenen doden door hongersnood en ziekte of vervuiling." Het is niet de strikt virologische aard van de ziekte die haar zo dodelijk maakt, maar een reeks historische en sociale factoren van grote relevantie: de ineenstorting van de gezondheidssystemen over de hele wereld; de snelle en duizelingwekkende verspreiding ervan op basis van de enorme intensivering van de wereldproductie in de afgelopen decennia; de sociale en economische desorganisatie en verlamming die ze heeft veroorzaakt en verergerd; de reactie van de staten zelf die een duidelijke incompetentie en schandalige nalatigheid aan het licht brengt. Het is dit geheel van factoren, gekoppeld aan de historische fase van de ontbinding van het kapitalisme [2], dat het virus tot de katalysator maakt van een sociale crisis van mondiale omvang.

In de geschiedenis van de mensheid zijn de grote pandemieën in verband gebracht met historische momenten van verval in een productiewijze. De Zwarte Dood van de 14e eeuw brak uit in het verval van het feodalisme. De Eerste Wereldoorlog, de intrede van het kapitalisme in het verval, bracht de vreselijke pandemie van de Spaanse griep met zich mee, die 50 miljoen doden veroorzaakte.

Covid-19 is voor ons een uitdrukking van het verval van het kapitalisme en meer bepaald van zijn laatste fase, de fase van de ontbinding. Het moet worden begrepen in het kader van een systeem waarvan de tegenspraken enorme rampen hebben veroorzaakt, zoals twee wereldoorlogen en een eindeloze keten van nog meer verwoestende lokale oorlogen; de grote economische rampen die leiden tot chronische werkloosheid, toenemende onzekerheid, instortende lonen en wijdverspreide verarming; in klimaatveranderingen en milieuvernietiging die ook leiden tot rampen die als 'natuurlijk' worden bestempeld; in de algemene verslechtering van de gezondheid; en, niet in de laatste plaats, sociale ontwrichting met een morele barbaars-

Discussie met de IKS

In deze periode van strikte regels door de Covid-19 virusdreiging, waarin fysieke bijeenkomsten sterk bemoeilijkt worden en waarin discussie en debat veel moeilijker zijn, blijft de kameraadschappelijke en beargumenteerde confrontatie van ideeën de kern van de ontwikkeling van het klassenbewustzijn. Theoretische reflectie en het vermogen om te leren van de ervaringen van gisteren en de strijd van vandaag zijn essentiële mijlpalen voor de toekomst.

De IKS roept zijn lezers dan ook op om zich zoveel mogelijk bij dit proces aan te sluiten door schriftelijke bijdragen te sturen, of het nu gaat om verslagen van vergaderingen die u hebt bijgewoond, wat er op uw werkplek, in uw sector of in uw eigen omgeving gebeurt, of om theoretische bijdragen, enz. Omdat we niet alles kunnen publiceren, zullen we proberen in onze pers te reageren op de meest in het oog springende en bepalende elementen om aldus deel te nemen aan het begrip van de huidige situatie en ervaring van de arbeidersklasse.

Contacteer ons ook ivm andere discussiemogelijkheden en blijf zo op de hoogte van de komende discussiebijeenkomsten.

en de ontbinding van het kapitalisme

heid en ideologische ontbinding die allerlei mystieke en irrationele afwijkingen in de hand werkt.

Het is zeer positief dat de kameraden aandringen op de noodzaak van een wereldwijde proletarische revolutie als enig mogelijk antwoord op deze escalatie van de barbarij. Maar wat is de materiële basis voor deze eis? Voor ons is dat het verval van het kapitalisme, zoals het Platform van de Kommunistische Internationale (1919) al aangaf: *“Een nieuw tijdperk is geboren! Het tijdperk van de ontbinding van het kapitalisme, van zijn innerlijke desintegratie. Het tijdperk van de kommunistische revolutie van het proletariaat”*.

Deze pandemie toont precies de geldigheid aan van de toepassing van het marxistische concept van het verval - wanneer de productiewijze een rem wordt op de productiekrachten die het heeft ontwikkeld - op de situatie van het kapitalisme van vandaag. In de 14e eeuw werd de oorzaak van de pest niet begrepen; in 1918-1919 waren er nog geen virussen ontdekt. Maar vandaag de dag? Het Covid-19-virus werd binnen enkele weken gesequencet. Het ondraaglijke aan de sterfgevallen van het coronavirus is niet hun hoeveelheid, maar dat ze allemaal perfect te vermijden zouden zijn als de reeds bestaande wetenschap en technologie niet onderworpen zouden zijn aan de wetten van de winst en de concurrentie.

Cyclische crises of chronische crisis?

De kameraden ontwikkelen bepaalde ideeën die het begrip verval van het kapitalisme relativeren. Zo bevestigen ze dat *“de constante behoefte aan accumulatie van kapitaal het voortbestaan van de crises bepaalt. De historische wetenschap van de arbeidersklasse stelde een patroon vast: om de 10 tot 15 jaar is de crisis een onstuitbaar fenomeen”*.

In de opkomst van het kapitalisme (zijn bloeiperiode in de 19e en het begin van de 20e eeuw) hadden de crises een cyclisch karakter omdat ze *“een manifestatie waren van het feit dat de oude markten verzadigd waren en er een nieuwe expansie nodig was. Ze waren dus periodiek (om de 7 tot 10 jaar ....) en werden opgelost door het openen van nieuwe markten. (...) Ze braken abrupt uit (...). Ze waren van korte duur (...). Ze veralgemeenden zich niet naar alle landen. Ze veralgemeenden zich niet naar alle takken van de industrie. Ze leidden tot een nieuwe fase van industriële groei (.....). Ze vormden niet de voorwaarden voor een politieke crisis van het systeem.”* [3].

In de opgaande periode waren de cyclische crises de manifestatie van de ontwikkeling van het kapitalisme: elk

van hen vormde een stimulans voor nieuwe expansie over de hele wereld, voor de verovering van de markten en een spectaculaire ontwikkeling van de productiekrachten.

In het verval daarentegen (sinds het tweede decennium van de 20e eeuw) *“ontwikkelde de crises zich op een progressieve manier. (...) Als ze eenmaal zijn begonnen, duren ze lang. Terwijl de relatie tussen recessie en welvaart in de 19e eeuw ongeveer 1:4 was (2 jaar crisis in een cyclus van 10 jaar), was de relatie tussen de lengte van de depressie en de lengte van de heropleving in de 20e eeuw ongeveer 2:1. Tussen 1914 en 1980 hebben we 10 jaar veralgemeende oorlog gehad (zonder de permanente lokale oorlogen te tellen), 32 jaar depressie (1918-22, 1929-39, 1945-50, 1967-80): in totaal 42 jaar oorlog en crisis, tegen slechts 24 jaar wederopbouw (1922-29 en 1950-67). (...) Terwijl in de 19e eeuw de economische machine aan het einde van elke crisis door haar eigen krachten nieuw leven werd ingeblazen, hebben de crises van de 20e eeuw vanuit kapitalistisch oogpunt geen andere oplossing dan een veralgemeende oorlog. Deze crises luidden de doods klokken van het systeem. Zij vormen voor het proletariaat de noodzaak en de mogelijkheid van een kommunistische revolutie. De 20e eeuw is inderdaad het ‘tijdperk van oorlogen en revoluties’, zoals de Kommunistische Internationale tijdens haar oprichtingscongres zei.”*

Sinds 1914 functioneert de kapitalistische economie niet meer in een opwaartse dynamiek volgens het schema van crisis en welvaart, maar heeft ze de neiging om een chronische crisis te worden, die ondanks de massale staatsinterventie - het staatskapitalisme - steeds erger wordt.

Oorlogen in het verval van het kapitalisme

De kameraden hekelen duidelijk het imperialistische karakter van de oorlog en verzetten zich krachtig tegen vaandels waarmee de krachten van het kapitaal (van extreem rechts tot extreem links) de proletariërs achter hen zich willen mobiliseren: de natie, het fascisme, de democratie, enz.

Dit is volkomen juist en wij delen

het. Jullie zijn echter van mening dat *“twee factoren de ontwikkeling van een grootschalige oorlog in klassieke zin hebben verhinderd: de mensheid weigert zich te laten mobiliseren voor nieuwe oorlogen, er is een bewustzijn (nog geen klassenbewustzijn) van de logische verwerping van oorlog vanuit een pacifistisch, niet-revolutionair oogpunt. Een geforceerde poging van het kapitaal om oorlog te voeren zou het huidige trage bewustzijn kunnen versnellen. Aan de andere kant zou de verspreiding van kernwapens kunnen uitlopen op een ultiem oorlogsavontuur. De bourgeoisie, een gewetenloze klasse, is niet bang om het bloed van anderen te vergieten als ze voor haar eigen huid vreest”*.

Over de eerste factor zijn we het volledig eens. Als de mensheid in de jaren 1970 en 1980 niet in een derde wereldoorlog is weggezakt, dan is dat vanwege het verzet van het proletariaat in de grote industriële concentraties. Dit verzet was nogal passief en vond plaats op beperkte basis, waardoor de kracht ervan ernstig werd beperkt, zoals de kameraden zeggen.

Nu lijkt de tweede factor waar ze op wijzen ons niet juist. De imperialistische oorlog heeft een helse logica die, eenmaal ontketend, een draaikolk van verwoesting en barbaarsheid creëert die bijna onmogelijk te stoppen is.

In de opgaande lijn van het kapitalisme *“had de oorlog in het algemeen de functie om ervoor te zorgen dat elke kapitalistische natie de eenheid en territoriale uitbreiding had, die nodig was voor haar ontwikkeling. In die zin was het, ondanks de calamiteiten die het met zich meebracht, een moment in de progressieve aard van het kapitaal. Oorlogen waren daarom beperkt tot twee of drie landen, ze waren van korte duur, ze leidden niet tot veel verwoesting, ze resulteerden in de volgende fasen van het proces. In een nieuwe uitbarsting van ontwikkeling, zowel voor de overwinnaar als voor de overwonnenen.”*

Aan de andere kant zijn de oorlogen in de periode van het verval *“niet langer het gevolg van de economische noodzaak om de productieve krachten van de maatschappij te ontwikkelen, maar hebben ze in wezen politieke oorzaken: het evenwicht van de krachten tussen de blokken. Het zijn niet langer ‘nationale’ oorlogen zoals in de 19e eeuw: het zijn imperialistische oorlogen. Het zijn geen momenten meer in de expansie van de kapitalistische productiewijze, maar geven uitdrukking aan de onmogelijkheid van die expansie. Ze zijn niet langer gericht op het verdelen van de wereld, maar op het opnieuw verdelen van de wereld in een situatie waarin een blok landen zich niet kan ontwikkelen, maar alleen de verzilvering van zijn kapitaal*

kan handhaven ten koste van een concurrerend blok: het uiteindelijke resultaat is de verval van het wereldkapitaal als geheel. Oorlogen zijn nu over de hele wereld veralgemeend en leiden tot enorme verwoestingen voor de hele wereldeconomie, wat leidt tot veralgemeende barbarij. (...) De oorlogen van de 20e eeuw zijn geenszins ‘jeugdige kwalen’ zoals sommigen beweren. Het zijn de stuiptrekkingen van een stervend systeem.”

Imperialistische oorlogen bieden geen oplossing voor de tegenspraken van het kapitaal, integendeel, ze verergeren ze. Terwijl het waar is dat, zoals de kameraden zeggen, *“de tweede imperialistische wereldoorlog en de verschrikkelijke vernietiging die deze veroorzaakte (...), hebben het economisch herstel van de ‘30 glorieuze jaren’, jaren van wederopbouw en versnelde groei, teweeggebracht. Een stoot zuurstof aan het kapitaal, in het nauw gedreven door zijn eigen ontwikkeling”*, was deze wederopbouw te danken aan het feit dat enerzijds de Verenigde Staten in eigen land geen enkele verwoesting ondergingen, zodat ze een factor van accumulatie op wereldschaal konden worden; en anderzijds dat er nog steeds niet-kapitalistische gebieden op de planeet waren om die stoot zuurstof aan het kapitalisme toe te staan.

Vanuit dat oogpunt is de imperialistische oorlog een irrationele machine die buiten de controle van de verschillende deelnemende nationale imperialismen valt. Het is mogelijk dat iedereen de veroorzaakte ruïne ‘betreurt’, maar de inzet van elk nationaal kapitaal is om als winnaar te voorschijn te komen en de rivalen (en zijn eigen arbeidersklasse) te laten opdraaien voor de gevolgen van de oorlog. De huidige proliferatie van kernwapens vormt dus niet het minste obstakel in het ‘rationeel’ maken van de kapitalisten en in het vermijden om ‘te ver’ te gaan.

De steeds onbeheersbaarder wordende aard van het systeem en zijn tegenstellingen, die zelfs volgens de eigen logica van het systeem geen enkele rationaliteit uitdrukken, laten ons toe om de huidige pandemie te begrijpen. Net zoals imperialistische oorlogen - vooral die welke veralgemeend zijn - een onstuitbaar mechanisme worden, zijn pandemieën, net als de huidige, als een machine die, eenmaal in gang gezet, zeer moeilijk te beheersen is.

Deze irrationaliteit leidt tot het punt waarop de meest ‘geavanceerde’ landen van elkaar de voorraden stelen die nodig zijn om de pandemie aan te pakken, zelfs als dit betekent dat de pandemie op wereldschaal wordt verergerd! En dus vroeg of laat voor henzelf. Zoals we in het artikel over “De oorlog van de maskers” [4] hebben aangegeven,

kan de uitbuitende klasse zich in het licht van de mondiale problemen niet ontdoen van haar fragmentatie in tegenstrijdige nationale belangen. De irrationele centrifugale dynamiek in de huidige pandemie komt ook tot uiting in het fenomeen van regionale overheden binnen de natiestaten die elkaar bestrijden en bedriegen in het buitmaken van de voorraad gezondheidsproducten, zoals we hebben gezien in de Verenigde Staten, Duitsland en Spanje.

We zien dat de pandemie een ontlukende wereldwijde economische crisis die al vorm kreeg, nog zal verergeren en proporties zal aannemen die volgens veel analisten zelfs groter zullen zijn dan in 2008.

Als we ons richten op de epidemiologische dimensie, hebben ze het over ‘het achter ons laten van de quarantaine’ in de hoop op de ‘dag erna’. Maar in de eerste plaats komt dat ‘dag erna’ maar langzaam op gang en neigt te worden uitgesteld. Ten tweede bestaat er in de wetenschappelijke gemeenschap een consensus dat er nieuwe besmettingsgolven kunnen ontstaan met onvoorspelbare gevolgen. Hoe zullen deze gezondheidsstelsels, die vóór de pandemie al zwaar beschadigd waren, het hoofd bieden aan vele andere ziekten? Laten we niet vergeten dat epidemieën als Ebola, Knokkelkoorts, Aids, Cholera, Zika, enz. zich de laatste jaren hebben uitgebreid.

Daarom denken wij dat de cruciale kwestie niet de pandemie zelf is, maar de historische omstandigheden waarin zij zich ontwikkelt; als het gevolg en versnellende factor van de ernstige tegenspraken die het kapitalisme na een eeuw van het verval en meer dan dertig jaar van sociale en ideologische ontbinding teisteren ■

IKS / 2020.04.20

[1] ‘Samenzweerderige’ ideeën over het virus, waaronder die welke het bestaan ervan volledig ontkennen, hebben enige invloed gehad. Uit een onderzoek in de VS bleek dat 33% van de respondenten geloofde dat de pandemie kunstmatig was veroorzaakt.

[2] Zie: <https://nl.internationalism.org/internationalerevue/201510/1290/stellingen-de-ontbinding-als-hoogste-stadium-van-het-verval-van-het-;> “Stellingen: De ontbinding als hoogste stadium van het verval van het kapitalisme”

[3] https://en.internationalism.org/ir/023-proletariat_under_decadence.html; “The proletarian struggle under decadence”, International Review 23. Tenzij anders aangegeven, zijn de volgende citaten uit dit document afkomstig.

[4] [https://en.internationalism.org/content/16832/war-masks-bourgeoisie-class-thieves](https://en.internationalism.org/content/16832/war-masks-bourgeoisie-class-thieves;); “War of the masks: the bourgeoisie is a class of thieves!

Lees ook op de IKS-online-website: Het antwoord op racisme is niet burgerlijk anti-racisme, maar internationale klassestrijd

De koelbloedige politiemoord op George Floyd heeft in heel Amerika en de rest van de wereld verontwaardiging gewekt. Iedereen weet dat het de laatste is in een lange rij van politiemoordenaar waarbij vooral zwarte mensen en immigranten het slachtoffer waren. Niet alleen in de VS, maar ook in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en andere ‘democratische’ staten. In de VS heeft de politie in maart Breonna Taylor in haar eigen huis neergeschooten. In Frankrijk werd Adama Traoré in 2016 tijdens zijn aanhouding verstikt. In Groot-Brittannië werd Darren Cumberbatch in 2017 door de politie doodgeslagen. Dit is slechts het topje van de ijsberg.

En in reactie op de protesten, die eerst in de VS uitbraken, heeft de politie laten zien dat ze al een gemilitariseerde terreurmacht is, met of zonder de hulp van het leger. De wrede repressie tegen de demonstranten - 10.000 arrestaties in de VS - laat zien dat de politie in de VS, net zoals in andere ‘democratische’ landen, op dezelfde manier handelt als de politie in openlijk dictatoriale regimes zoals Rusland of China.

De woede over dit alles is echt, en het wordt gedeeld door zowel blanken als zwarten, door latino's, Aziaten, en is vooral groot onder de jongeren. Maar we leven in een maatschappij die materieel en ideologisch

gedomineerd wordt door een heersende klasse, de bourgeoisie of kapitalistische klasse. En woede op zich, hoe gerechtvaardigd ook, is niet genoeg om het systeem dat ten grondslag ligt aan het politiegeweld aan te pakken, of om de vele valkuilen van de bourgeoisie te vermijden. De protesten zijn niet door de heersende klasse begonnen. Maar ze is er al wel in geslaagd om ze op haar eigen burgerlijke politieke terrein te lokken.

Rellen en vreedzame marsen voor 'gerechtigheid: beide zijn doodlopende wegen

Tijdens de eerste uitbarsting van woede in de VS neigden de protesten de vorm aan te nemen van rellen: supermarkten werden geplunderd, symbolische gebouwen afgebrand. De provocerende acties van de politie hebben zeker bijgedragen tot het geweld van de eerste dagen van de protesten. Sommige demonstranten rechtvaardigden de rellen door te verwijzen naar Martin Luther King, die zei dat “de rellen de stem is van zij die niet worden gehoord”. En dat is waar: ze zijn een uiting van onmacht en wanhoop. Ze leiden strikt genomen nergens toe, behalve tot meer repressie door een kapitalistische staat, die zich altijd zal verzetten

tegen ongeorganiseerde, versnipperde acties op straat.

Maar het alternatief dat door officiële activistische organisaties als Black Lives Matter naar voren wordt gebracht - vreedzame marsen die gerechtigheid en gelijkheid eisen - is net zozeer een doodlopende weg, en in sommige opzichten zelfs nog verraderlijker, omdat ze de politieke krachten van het kapitaal rechtstreeks in de kaart spelen. Neem bijvoorbeeld de oproep om de uitgaven voor de politie een andere sociale bestemming te geven, om de politie helemaal op te heffen zelfs. Aan de ene kant is het binnen deze maatschappij totaal onrealistisch: het staat gelijk aan de kapitalistische staat te vragen zichzelf vrijwillig op te heffen. Aan de andere kant verspreidt het illusies over de mogelijkheid om de bestaande staat te hervormen in het belang van de uitgebuitenen en de onderdrukten - terwijl haar functie juist is om ze onder controle te houden in het belang van de heersende klasse.

Dat de heersende klasse zich op haar gemak voelt met dergelijke radicale eisen blijkt uit het feit dat enkele dagen na de eerste protesten de kapitalistische media en politici - voornamelijk maar niet alleen die ter linkerzijde - letterlijk of figuurlijk ‘op de knieën zijn gegaan’, in een vurige veroordeling van de moord op

George Floyd en in een enthousiaste steun voor de protesten. Het voorbeeld van vooraanstaande politici in de Democratische Partij-machine in de VS is het meest voor de hand liggend, maar zij werden al snel vergezeld door hun tegenhangers over de hele wereld, waaronder de meest intelligente vertegenwoordigers van de politie. Dit is het recuperatie van gerechtvaardigde woede door de bourgeoisie.

We kunnen ons geen illusies maken: de dynamiek van deze beweging kan niet worden omgezet in een wapen van de uitgebuitenen en de onderdrukten, omdat ze al een instrument is geworden in de handen van de heersende klasse. De huidige mobilisaties zijn geen ‘eerste stap’ in de richting van een echte klassestrijd, maar worden gebruikt om de ontwikkeling en rijping ervan te verhinderen.

(...) De centrale vraag voor de toekomst van de mensheid is deze: kan de kapitalistische minderheid de uitgebuite meerderheid blijven verdelen op basis van ras, religie of natie, en zo meeslepen in haar gang naar de afgrond. Of zal de arbeidersklasse, in alle landen van de wereld, zichzelf herkennen voor wat het is - de klasse die, in Marx' termen, *“revolutionair is of niets is”*.

(vervolg van pagina 1)

COVID-19 PANDEMIE EN KAPITALISME:

VERALGEMEEND KAPITALISTISCH BARBARENDOM OF PROLETARISCHE WERELDREVOLUTIE!

Ongekende aanvallen op de uitgebuitenen

Voor de bourgeoisie zijn “winsten meer waard dan ons leven”, zoals stakende arbeiders van de autofabriek in Italië riepen. In alle landen is de beslissing om maatregelen te treffen en de bevolking te beschermen zo lang mogelijk uitgesteld, want de nationale productie moest ten koste van alles op gang worden gehouden. Het was niet de dreiging van een sterk stijgend dodental dat uiteindelijk tot de lock-downs heeft geleid. De vele imperialistische slachtpartijen die al meer dan een eeuw aan de gang zijn en die in naam van het nationaal belang worden uitgevochten, hebben definitief de minachting bewezen van de heersende klasse voor het leven van de uitgebuitenen. Nee, onze heersers geven niets om ons leven! Vooral omdat het virus voor de bourgeoisie het ‘voordeel’ heeft om de zieken en de ouderen, die zij als ‘onproductief’ beschouwt, uit te roeien.

Het laten verspreiden van het virus en het zijn ‘natuurlijke’ werk laten doen in de naam van ‘groepsimmunitet’ was eigenlijk de eerste keuze van Boris Johnson en andere politieke leiders. Wat in elk land de weegschaal deed kantelen ten gunste van de lock-down was de angst voor de desorganisatie van de economie en, in sommige landen, de dreiging van sociale wanorde, de toenemende woede als reactie op de nalatigheid en het stijgende dodental. Bovendien zijn de maatregelen tot sociale afzondering, ook al gaat het om de helft van de mensheid, in veel gevallen een totale farce: miljoenen mensen worden elke dag gedwongen samengepropt in treinen, metro’s en bussen, in de fabrieken en in de supermarkten. En nu al probeert de bourgeoisie zo snel mogelijk een einde te maken aan de lockdowns, juist op het moment dat de pandemie het hardst toeslaat, en probeert ze manieren te vinden om zo weinig mogelijk ontevredenheid uit te lokken door arbeiders weer aan

het werk te sturen sector voor sector, onderneming voor onderneming.

De bourgeoisie bestendigt en bereidt nieuwe aanvallen voor, zelfs nog een wredere uitbuiting. De pandemie heeft al miljoenen arbeiders werkloos gemaakt: tien miljoen in drie weken tijd in de VS. Velen van hen, die onregelmatige, preciaire of tijdelijke banen hebben, zullen verstoken blijven van enig inkomen. Anderen, die een enkele magere sociale uitkeringen hebben om van te leven, worden geconfronteerd met het feit dat ze de huur en de kosten van de medische zorg niet meer kunnen betalen. De economische verwoestingen versnellen alleen maar de wereldwijde recessie die al opdoemde: voedselprijzen die exploderen, massale ontslagen, loonsverlagingen, groeiende werkonzekeerheid, enzovoort. Alle staten nemen ‘flexibiliseringsmaatregelen’ door op te roepen tot offers in naam van ‘nationale eenheid in de oorlog tegen het virus’.

Het nationale belang waar de bourgeoisie zich momenteel op beroept, is niet ons belang. Het is dezelfde verdediging van de nationale economie en dezelfde veralgemeende concurrentie die in het verleden heeft geleid tot bezuinigingen op de begroting en aanvallen op de levensomstandigheden van de uitgebuitenen. Morgen zal ze dezelfde leugens opdienen wanneer ze, na de economische verwoesting die de pandemie heeft aangericht, de uitgebuitenen oproept de broekriem verder aan te halen en nog meer armoede en uitbuiting te accepteren. Deze pandemie is een uitdrukking van het verval van de kapitalistische productiewijze, van de vele uitingen van de verrotting van de huidige maatschappij, samen met de vernietiging van het milieu, met de vervuiling en de klimaatverandering, met de proliferatie van imperialistische oorlogen en bloedbaden, met de onverbiddelijke duik in de armoede van een groeiend deel van de mensheid, met het aantal mensen dat verplicht

is migrant of vluchteling te worden, met de opkomst van de populistische ideologie en het religieus fanatisme, enzovoort (zie onze tekst “Stellingen: De ontbinding als hoogste stadium van het verval van het kapitalisme” op onze internetsite: <https://nl.internationalism.org/internationalerevue/201510/1290/stelling...>) Het is een indicatie van de doodlopende weg waar het kapitalisme in terecht is gekomen en het laat zien in welke richting dit systeem de mensheid leidt: naar chaos, ellende, barbarij, vernietiging en dood.

Alleen het proletariaat kan de wereld veranderen

Bepaalde regeringen en media stellen dat de wereld nooit meer dezelfde zal zijn als voor deze pandemie, dat er lering zal worden getrokken uit de ramp, dat staten uiteindelijk zullen evolueren naar een meer humane en beter beheersvorm van kapitalisme. We hoorden hetzelfde refrein na de recessie van 2008: met de hand op het hart verklaarden de staten en leiders van de wereld ‘de oorlog aan de malafide financiële wereld’, waarbij ze beloofden dat de offers die werden geëist om uit de crisis te geraken, zouden worden beloond. Je hoeft alleen maar te kijken naar de groeiende ongelijkheid in de wereld om te erkennen dat deze beloften om het kapitalisme te ‘hervormen’ alleen maar leugens waren om ons een nieuwe verslechtering van onze levensomstandigheden te laten slikken.

De uitbuitende klasse kan de wereld niet veranderen en mensenlevens en

sociale behoeften boven de meedogenloze wetten van haar economie stellen: het kapitalisme is een systeem van uitbuiting, waarbij een heersende minderheid haar winsten en privileges haalt uit de arbeid van de meerderheid. Desleutel tot de toekomst, de belofte van een andere wereld, een echte menselijke wereld zonder naties of uitbuiting, ligt alleen in de internationale eenheid en solidariteit van de arbeiders in de strijd!

De golf van spontane solidariteit binnen onze klasse als reactie op de ondraaglijke situatie die de gezondheidswerkers ondergaan, wordt door de regeringen en politici van de hele wereld afgeleid naar een campagne van applaus op de stoep en op de balkons. Natuurlijk zal dit applaus de harten verwarmen van de werkers die, met moed en toewijding, in dramatische werkomstandigheden voor de zieken zorgen en levens redden. Maar de solidariteit van onze klasse, van de uitgebuitenen, kan niet worden teruggebracht tot een applaus van vijf minuten. Het betekent in de eerste plaats het aan de kaak stellen van de regeringen van alle landen, ongeacht hun politieke kleur. Het betekent maskers en alle noodzakelijke beschermingsmiddelen eisen. Het betekent, als het mogelijk is, in staking gaan door te onderstrepen dat, zolang de gezondheidswerkers niet het materiaal hebben dat ze nodig hebben, zolang ze met onbedekte gezichten hun dood tegemoet gaan, de uitgebuitenen die niet in de ziekenhuizen zijn, niet zullen werken.

Op dit moment, zolang de lock-down voortduurt, kunnen we geen massale strijd voeren tegen dit moorddadige systeem. We kunnen niet samenkomen om onze woede en onze solidariteit te uiten door middel van massale gevechten, stakingen en demonstraties. Vanwege de lock-down, maar niet alleen dat. Ook omdat onze klasse haar echte bron van kracht moet terugwinnen, die ze al zo vaak in de geschiedenis heeft laten zien, maar die ze sindsdien is vergeten:

het potentieel om zich te verenigen in de strijd, om massale bewegingen te ontwikkelen tegen de heersende klasse en haar monsterlijke systeem.

De stakingen die in de automobielsector in Italië of in de supermarkten in Frankrijk, voor de ingang van de ziekenhuizen van New York of in het noorden van Frankrijk zijn uitgebroken, de enorme verontwaardiging van de arbeiders die weigeren om als ‘virusvoer’ te dienen, die zonder maskers, handschoenen of zeep bij elkaar worden gedreven, enkel en alleen ten voordele van hun uitbuiters, kunnen vandaag de dag alleen nog maar versnipperde reacties zijn en afgesneden van de kracht van een hele verenigde klasse. Toch tonen ze aan dat de arbeiders niet bereid zijn om, als een soort van onvermijdelijkheid, de misdadige onverantwoordelijkheid te accepteren van de degenen die ons uitbuiten.

Het is dit perspectief van de klassenstrijd waar we ons op moeten voorbereiden. Want na Covid-19 zal er de wereldwijde economische crisis zijn, massale werkloosheid, nieuwe ‘hervormingen’ die niets anders zijn dan nog meer opofferingen. Dus, op dit moment moeten we onze toekomstige strijd voorbereiden. Hoe kunnen we dat doen? Door te discussiëren, ervaringen en ideeën uit te wisselen, op verschillende internetkanalen of forums, aan de telefoon, zoveel mogelijk. Door in te zien dat de grootste plaag niet Covid-19 is, maar het kapitalisme, dat de oplossing niet ligt in de vereniging achter de moordende staat, maar door zich ertegen te verzetten; dat de hoop niet ligt in de beloften van deze of gene politicus, maar in de ontwikkeling van de arbeiderssolidariteit in de strijd; dat het enige alternatief voor de kapitalistische barbaarsheid de wereldrevolutie is!

DE TOEKOMST BEHOORT
AAN DE ARBEIDERSKLASSE!
Internationale Kommunistische Strooming
/ 10.04.2020

(vervolg van pagina 6)

DE GREEN NEW DEAL OF HET ‘GROENWASSEN’ VAN HET KAPITALISME

In het kapitalisme heeft iets wat niets kost geen (ruil)waarde, het kan naar believen worden gebruikt en geplunderd. In dit kader is een onbetaalbaar regenwoud waardeloos. Een boer die bomen van het regenwoud kapt omdat hij oliepalms, soja of een ander gewas wil planten, wordt gedwongen dit te doen, omdat hij daar het meeste geld mee kan verdienen, of gewoon omdat het de enige manier is waarop hij genoeg kan verdienen om te leven. Binnen het kapitalisme kan de vraag of een economische activiteit beantwoordt aan de behoeften van de natuur of de mensheid niet worden gesteld, alleen of deze winstgevend is of niet.

In de 19e eeuw, toen het kapitaal zich over de hele wereld uitbreidde, was het al vervuילend en vernietigend voor de natuur. De vervuiling door de mijnbouw en de industrie is bekend, evenals de geschiedenis van het rioolafvalwater dat uit de grote steden wegstroomt. Het effect op de bodem is minder bekend.

“Evenals in de stedelijke industrie wordt in de moderne landbouw een grotere productiviteit en een grotere mobiliteit van de arbeid verkregen ten koste van vernietiging en verzieking van de arbeidskracht zelf. Meer nog, iedere vooruitgang in de kapitalistische landbouw is niet alleen een vooruitgang in de kunst om arbeiders te beroven,

maar tevens in de kunst van roof op de grond; iedere vooruitgang in het opdrijven van de vruchtbaarheid van de grond voor een bepaalde periode, is tevens een vooruitgang in het vernietigen van de duurzame bronnen van deze vruchtbaarheid. Naarmate een land zich voor zijn ontwikkeling meer baseert op de grootindustrie (zoals de Verenigde Staten) des te sneller werkt dit vernietigingsproces. De kapitalistische productie is dus alleen maar in staat de technieken de combinatie van de maatschappelijke productieprocessen tot ontwikkeling te brengen, doordat zij gelijktijdig de bronnen van alle rijkdom ondergraaft: de grond en de arbeider.” [7]

Wat Marx voor de 19e eeuw beschrijft is alleen maar erger geworden. Tegen het einde van die eeuw kon Kautsky schrijven dat: “meststoffen... maken het mogelijk om de verminderende van de bodemvruchtbaarheid te voorkomen, maar de noodzaak om deze in steeds grotere mate toe te passen betekent alleen maar meer lasten voor de landbouw, die niet noodzakelijk zijn voor de natuur, maar die het gevolg zijn van de bestaande maatschappelijke omstandigheden. Als de tegenstelling tussen stad en platteland wordt opgeheven, zouden de stoffen, die aan de bodem zijn onttrokken, steeds weer volledig kunnen terugvloeien.”

[8] Sindsdien is de landbouw, net als de industrie, enorm uitgebreid, zijn de

opbrengsten en de productiviteit enorm toegenomen en zijn de meststoffen, die nodig zijn om dit in stand te houden, een echte bedreiging voor de bodem en de waterwegen geworden.

Hoe vervuילend, moorddadig en uitbuitend het kapitalisme ook was toen het zich over de hele wereld uitbreidde, de periode die begon met de Eerste Wereldoorlog heeft een helse spiraal van vernietiging van de natuur en van het menselijk leven laten zien. De Eerste Wereldoorlog werd gevolgd door de Tweede Wereldoorlog en de lokale oorlogen, gesteund door imperialistische grootmachten, zijn sindsdien hand over hand toegenomen. En omdat de kapitalisten en de staten werden gedwongen tot een scherpere economische en militaire concurrentie, heeft de vernietiging van het milieu alleen maar een nieuwe omvang bereikt. Het kapitalistische bedrijfsleven, of het nu privé is of door de staat geleid wordt,

heeft zijn vervuiling en roofofbouw op de hulpbronnen van de aarde tot ongekende hoogten opgedreven. Waaraan we nog de vervuiling en de vernietiging moeten toevoegen die door de militaire legers en in oorlogen worden aangericht (zie ‘Ecological disaster: the poison of militarism’ op onze website [9]).

Het gevaar voor het milieu, voor het klimaat, in één woord, voor de natuur, kan niet worden overwonnen zonder het kapitalisme omver te werpen. De Green New Deal zal niet succesvoller zijn dan de regeling voor de handel in emissierechten, die de uitstoot van broeikasgassen probeerde te beperken door middel van marktmechanismen. Erger nog, door een valse ‘oplossing’ te bieden kan het alleen maar illusies verspreiden in de arbeidersklasse, waardoor het leven van dit systeem wordt verlengd en het gevaar toeneemt dat het wegzakt in een onherstelbare barbaarsheid ■

Alex

- [1] <https://www.theguardian.com/environment/2018/dec/29/green-new-deal-plans...>
- [2] Zie: “90 years after the 1929 crash: decadent capitalism can never escape the crisis of overproduction”, <https://en.internationalism.org/content/16760/90-years-after-1929-crash...>
- [3] https://en.wikipedia.org/wiki/New_Deal
- [4] <https://neweconomics.org>
- [5] <https://www.theguardian.com/environment/2018/dec/29/green-new-deal-plans...>

[6] Karl Marx, “Das Kapital III, Kapital 44: Differentialrente auch auf schlechtesten bebauten Boden”.

[7] Karl Marx, “Het Kapitaal Deel I, Hoofdstuk 13: Machinerie en grootindustrie, Grootindustrie en landbouw”.

[8] Karl Kautsky, “Die Agrarfrage, Erster Abschnitt: Die Entwicklung der Landwirtschaft in der kapitalistischen Gesellschaft, IX. Die wachsenden Schwierigkeiten der warenproduzierenden Landwirtschaft”.

[9] <https://en.internationalism.org/content/16734/ecological-disaster-poison...>

(vervolg van pagina 1)

BELGIË: POLITIEKE INSTABILITEIT EN COVID-19 CRISIS

DE ARBEIDERS MOGEN ER DE REKENING NIET VOOR BETALEN!

en Sophie Wilmès aan het roer te staan van de partij en zelfs van de voorlopige regering na de “vlucht” naar de uiterst lucratieve posten van de EU van ex-Eerste Minister Charles Michel en ex-Minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders. Bij de Christendemocraten leidde de verkiezingen van een nieuwe voorzitter tot een intern verdeelde Vlaamse partij: de kandidaat van het ‘establishment’ (Coens) won moeizaam van de kandidaat van de ‘vernieuwers’ (Mahdi). Tenslotte zijn er de gedecimeerde Vlaamse Socialisten van de SP.a waar de partijcoryfeeën het niet eens aandurften om zich nog kandidaat stellen voor het voorzitterschap. Deze taak viel dan ook te beurt aan een volkomen outsider: de 26-jarige Conner Rousseau.

2. Een uiting van groeiend verlies aan controle van de bourgeoisie over haar politieke spel

Het verlies aan geloofwaardigheid van klassieke politieke partijen en de zielige politieke spelletjes die eruit voortvloeien beperken zich niet tot België. Het is een tendens, die zich ook in verschillende andere landen van West-Europa voordoet.

- "De afgelopen jaren werden gekenmerkt door een onomkeerbare trend naar de achteruitgang van de socialistische partijen. (...) De Socialistische Partij is verdwenen in Italië, wordt met uitsterven bedreigd in Frankrijk, Nederland en Griekenland en verkeert in een diepe crisis in Duitsland, Spanje of België." (Report on the impact of the decomposition on the political life of the bourgeoisie, 23rd ICC Congress)
- Ook de partijen aan de rechterzijde van het politieke spectrum moesten alom aan aanhang inboeten. ‘Les Républicains’ (rechts) in Frankrijk, de CDU in Duitsland en de CDA in Nederland zagen hun aanhang gestaag afkalven, terwijl de christendemocraten in Italië nagenoeg verdwenen zijn van het politieke toneel.

De achteruitgang van de traditionele partijen gaat gepaard met een sterke opkomst van populistische bewegingen, partijen en figuren in de meeste Europese landen en in de VS, die een grondige contestatie van de gevestigde politieke ‘elite’ aanwakkeren. Ook in België is het 'anti-programma' van de populistische partijen sterk aanwezig en beperkt zich niet alleen tot een partij als het Vlaams Belang. Een onderzoek van politicologen van vijf Belgische universiteiten kwam tot de conclusie dat de afkeer van het politieke establishment, een van de wezenlijke kenmerken van het populisme, in de maatschappij toeneemt en dat er zelfs een algemene antipolitieke stemming aan het groeien is onder de kiezers. Zo ziet de Belg zijn politici vooral als incapabel en bijna 60% vindt dat de politici niet begrijpen wat er in de maatschappij speelt.

Deze afkeer en woede t.o.v. de gevestigde ‘politieke elite’ weerspiegelt zich enerzijds in de steile vooruitgang van populistische stromingen en figuren. Anderzijds, leidt dit ook tot het electoraal verzwakken en het politiek instabiel worden van traditionele partijen, zoals we dit in België meemaken. Beide fenomenen, de opkomst van populistische stromingen en figuren en het afkalven van de traditionele politieke partijen, zijn duidelijke uitingen van een van de meest kenmerkende uitdrukkingen van de huidige periode van ontbinding van het kapitalisme: het verlies van controle door de heersende klasse over het politieke spel. Dit blijkt overduidelijk bij de verkiezing van Trump, in 2016: “Voor degenen die de hoop hebben verloren zichzelf ‘weer ‘groot’ te maken, was hun steun voor Trump vooral een soort politiek vandalisme, een blinde wraak op de heersende elite” (The Trump election and the crumbling of capitalist world order, International Revue, Frans-, Engels- en Spaanstalige uitgave nr. 158). Het presidentschap van Trump sedert 2017 staat symbool “voor de waanzin van een systeem waarvan de mogelijkheden uitgeput raken”. Ook de verkiezingsover-

winning [in 2018] van de populistische ‘5-Sterrenbeweging’ van Di Maio en van de ‘Lega Nord’ van Salvini in Italië toont dit duidelijk aan: “de aanwezigheid van het populistische fenomeen vormt, samen met het in diskrediet brengen van de historische partijen de verklaring voor de groeiende moeilijkheden voor de bourgeoisie (...) in Italië om het electorale circus te controleren”. (Elections in Italy: populism is a problem for the bourgeoisie, an obstacle for the proletariat, IConline, augustus 2018)

De electorale achteruitgang van de traditionele partijen in België en de zielige politieke spelletjes die er het gevolg van zijn, zijn dus niets anders dan een plaatselijke uiting van deze algemene trend van verlies van controle over het politiek apparaat, waarmee de bourgeoisie in alle landen geconfronteerd wordt. Wat zijn hiervan de gevolgen in tijden van zware storm zoals we die nu kennen?

3. Politieke touwtrekkerij en coronacrisis: arbeiders betalen het gelag

Als gevolg van deze politieke instabiliteit wordt de Staat sinds één jaar ‘gerund’ door een regering van ‘lopende zaken’, waaruit alle zwaargewichten vertrokken zijn, en die gekenmerkt wordt door immobilisme en een afwezigheid van beleid op lange termijn. De gevolgen van dit cynische spel binnen de heersende klasse zijn niet te overzien voor de bevolking en meer bepaald voor de arbeiders. De zwakke economische vooruitzichten en de ontsparing van de overheidsfinanciën verraadden, al in februari, een Staatsapparaat dat financieel en economisch op zijn tandvlees zat. Volgens de toenmalige prognoses van de Europese Commissie behoorde de Belgische economie tot een van de zwakste leerlingen van een Europese klas, die het globaal genomen toch al niet schitterend deed. Dit was te wijten aan het aanhoudende begrotingstekort en de zware schuldenlast van het land, waardoor het geen reserves heeft kunnen opbouwen.

Wel integendeel, ondertussen bleek dat door het aanmodderen en het

nietsdoen van de regering van lopende zaken, het budgettaire deficit, dat 9 miljard euro bedroeg in 2019, zou oplopen tot 12 miljard euro in 2020. En het is in deze situatie van zwakte dat de coronastorm over de Belgische economie raast en deze nu reeds confronteert met 1.250.000 ‘technisch werklozen’, een economisch verlies van ten minste 40 miljard euro en een daling van het BNP dat voorlopig geraamd wordt op ongeveer 7%.

Dit zielige getouwtrek van de burgerlijke partijen bereikte een cynisch toppunt bij het uitbreken van de coronacrisis. Terwijl de werkers in de gezondheidssector zich voorbereiden op de vloedgolf van de pandemie verzandden de pogingen om een noodregering te vormen met de belangrijkste politieke partijen, om het hoofd te bieden aan de zware gevolgen van de storm voor de gezondheidszorg en de economie in walgelijke politieke spelletjes. De pogingen mislukten immers omdat de leiders van de twee belangrijkste partijen (de Waalse PS en de Vlaamse NVA) beiden het premierschap opeisten om het meest politieke munt te slaan uit de crisis. Ze wilden beiden politiek en persoonlijk voordeel halen uit het beheer van de covid-19 crisis. Uiteindelijk werd besloten deze verantwoordelijkheid liever over te laten aan de regering van lopende zaken, geleid door tweederangs politici, die volmachten kreeg. Deze politieke onverantwoordelijkheid was slechts een voorafspiegeling van de onverantwoordelijkheid op het vlak van de gezondheidszorg.

Zoals in andere Europese landen werd snel duidelijk dat de Belgische bourgeoisie, uit besparingsoverwegingen en omdat ze meer bezig was met haar eigen politieke touwtrekkerij, totaal onvoorbereid en zonder coördinatie de pandemie inging: strategische reserves aan medisch materiaal (mondmaskers, veiligheidspakken, oogschermen, testmateriaal ...) waren afgebouwd, coördinatie tussen de federale en de deelregering verliep gebrekkig. Terwijl de regering zich op hypocriete wijze

stelselmatig in haar communicatie over de coronacrisis verschuilt achter de aanbevelingen van wetenschappers, worden de gezondheidswerkers in de hospitalen, de rusthuizen, de sociale thuiszorg of de voedingssector dikwijls zonder afdoende bescherming blootgesteld aan het virus en voltrekt zich een tragedie in de rust- en verzorgingshuizen, waar tienduizenden geïnfecteerde bejaarden ‘in hun kot’ afgezonderd worden en duizenden zullen sterven. De verontwaardigde reacties van vele gezondheidswerkers en de stakingen in het openbaar vervoer of in de voedingssector om afdoende beschermende maatregelen af te dwingen tonen aan dat de arbeidersklasse niet blind is voor de hypocrisie en het cynisme van de regering en de politieke partijen.

De instabiliteit van het burgerlijke politiek apparaat en de groeiende spanningen binnen en tussen de politieke fracties van de bourgeoisie, zijn, zoals de aanpak van de covid-19 crisis zelf trouwens, uitingen van de groeiende tendens tot het ‘ieder voor zich’, dat de huidige fase van ontbinding van het kapitalistische systeem kenmerkt. Voor de arbeiders zal dit de rekening alleen maar nog gepeperder maken. Want één ding staat vast: aan de arbeidersklasse wordt de rekening gepresenteerd; over dat punt bestaat er geen onenigheid tussen de kibbelende politieke partijen! Een federale commissie onder voorzitterschap van een viroloog en de gouverneur van de Nationale Bank is nu al de verhouding tussen de gezondheidsrisico’s en de economische schade voor de nationale economie aan het afwegen om deze laatste zo snel mogelijk terug op te starten en uiteraard zullen er offers gevraagd worden aan de arbeiders op gezondheidsvlak maar ook en vooral op economisch vlak “ten compensatie voor de offers die de Staat gedaan heeft voor zijn burgers”, zoals de woordvoerders van de bourgeoisie het bijzonder cynisch verwoorden ■

Dennis & Jan / 11.04.2020

IKS - website

Covid-19:

- Het Coronavirus: Nog eens een bewijs dat het kapitalisme een gevaar voor de mensheid is geworden...
- Het kapitalisme is verantwoordelijkheid voor de gezondheids-catastrofe

Klimaat:

- Geen oplossing voor de ecologische catastrofe zonder de emancipatie van de arbeid van de kapitalistische uitbuiting
- Massale scholierenbetogingen tegen de klimaatverslechteringen: Het kapitalisme is een bedreiging voor de mensheid!

Verdediging van het proletarisch politiek milieu:

- Castoriadis, Munis and the problem of breaking with Trotskyism
- Wie is wie in 'Nuevo Curso'?
- De vervalsingen van Grenzeloos/SAP om de Kommunistische Linkerzijde in diskrediet te brengen.

Interclassistische strijd:

- ‘Volksopstanden’ zijn geen antwoord op de verdieping van de crisis en de ellende van het wereldkapitalisme
- Chili: de inzet is niet democratie of dictatuur, maar kapitalistische barbarij of proletarische wereldrevolutie

Andere onderwerpen:

- Migranten en vluchtelingen: slachtoffers van het kapitalisme
- Het communisme: het echte begin van de menselijke maatschappij
- Resolutie over de internationale situatie (2019): imperialistische conflicten, het leven van de bourgeoisie, de economische crisis
- Resolutie over de krachtsverhouding tussen de klassen (2019)

Klassenstrijd in Frankrijk:

- Enkel de massale en verenigde strijd kan de regering terugdringen!
- Verenig onze strijd tegen de aanvallen van onze uitbuiters!

Openbare bijeenkomst in Utrecht Een moment in het debat over “klimaatstakingen”

Sinds de tweede helft van 2019 staat het klimaatvraagstuk opnieuw wereldwijd in het middelpunt van de media-aandacht. Demonstraties, voornamelijk door jongeren, hebben plaatsgevonden in 270 steden over de hele wereld om te protesteren tegen de verslechtering van het klimaat en de vernietiging van het milieu. De bezorgdheid over de toekomst van de planeet en van de menselijke soort zelf is volledig gerechtvaardigd en het lijkt geen twijfel dat het huidige productiesysteem veranderingen in de klimatologische, atmosferische en reproductieve omstandigheden van de planeet veroorzaakt met steeds meer catastrofale gevolgen (zie de IKS-artikelen over dit onderwerp). Geconfronteerd met deze bedreigende toekomst is het niet verwonderlijk dat zoveel jonge mensen erg bezorgd zijn en er iets aan willen doen.

Het is in deze context dat de IKS in oktober 2019 in Utrecht een openbare bijeenkomst organiseerde met als thema “Alleen de kommunistische klasseloze maatschappij kan de harmonie met de natuur herstellen”. Het trok jonge mensen aan die hadden deelgenomen aan de belangrijke bewegingen in Nederland en die de aanwezige IKS hadden ontmoet met zijn pers, waaronder een artikel met de titel: “Tegenover de vernietiging van het milieu: de ‘groene’ ideologie ten dienste van het kapitalisme!” (Internationa-

lisme nr. 371 / Wereldrevolutie nr. 146). De inleidende presentatie van de IKS stelde al vanaf het begin het probleem: “...het lijkt geen twijfel dat het huidige systeem de mensheid naar een milieucatastrofe leidt. De uitdaging is: Wat doen we eraan? Hoe stoppen we deze destructieve spiraal? Door wie en hoe kan deze destructieve logica worden bestreden?” De presentatie riep op tot een open debat waarin standpunten worden geconfronteerd (en dus geen confrontaties tussen mensen), twijfels en vragen worden opgeworpen. De discussie was ernstig en levendig. Er werden veel vragen gesteld, zoals: “Vormt de klimaatbeweging in haar doelstellingen, benaderingen en methoden een echte strijd om het probleem op te lossen of is het een valkuil die alleen maar kan leiden tot ontmoediging en bitterheid doordat men gebruikt en bedreigd wordt?”

Sommige deelnemers steunden de beweging, omdat zij volgens hen een spaak in het wiel van de machine kon steken en het systeem kon saboteren, anderen betreurden het gebrek aan radicaliteit in haar methoden, weer anderen stelden zich vragen rond de geringe aanwezigheid van arbeiders en de quasi-afwezigheid van de vakbonden... Voor sommige van deze (zeer) jonge deelnemers was het idee nieuw dat de hervorming van het kapitalistische systeem, dat verantwoordelijk is voor de verwoesting

van de planeet, voor oorlogen, werkloosheid, onzekerheid geen oplossing biedt, en dat het enige perspectief is om het omver te werpen en dat alleen de arbeidersklasse dat kan door haar strijd op wereldvlak. Het presenteren van de arbeidersklasse als de enige die in staat is om een alternatief voor de mensheid te bieden, is des te moeilijker te begrijpen omdat zij de afgelopen decennia haar klasse-identiteit nauwelijks tot uitdrukking heeft gebracht, waardoor er twijfel is ontstaan over haar vermogen om deze gigantische taak uit te voeren. Het is een zware verantwoordelijkheid die op de schouders van politieke organisaties als de IKS rust om dit perspectief geduldig uit te leggen via haar pers, haar tussenkomst in bewegingen, haar openbare bijeenkomsten.

De uiting van enthousiasme voor het debat, de bereidheid van alle deelnemers om de begonnen discussie voort te zetten, waarbij sommigen zelfs hun huidige standpunt in twijfel trekken, onderstreept het denkproces dat tijdens deze openbare vergadering heeft plaatsgevonden. Dit vormt een integraal onderdeel van het proces van bewustwording van de arbeidersklasse van de inzet van de strijd en van de bereidheid om zich te mobiliseren teneinde deze inzet te beantwoorden ■

IKS / 10.05.20

Verschijnt 2x per jaar ■ 1^e-2^eKwartaal 2020 ■ Internationalisme nr.372